

Komunitní sociální práce z hlediska MPSV

24. února 2016, Praha

**PhDr. Melanie Zajacová
Oddělení koncepce sociální práce a vzdělávání
Odbor sociálních služeb, sociální práce a
sociálního bydlení
Ministerstvo práce a sociálních věcí**

Sociální práce

- Při definování sociální práce se setkáváme s označením **profese, akademická disciplína, společenskovědní disciplína a praktická činnost**, která se zabývá uplatněním společenské teorie a výzkumu ke studiu a **zlepšení kvality života lidí, sociálních skupin a celé společnosti**. Chrání a podporuje **lidskou důstojnost**.
- V návaznosti na návrh mezinárodní definici sociální práce se sociální práce snaží o **prosazování sociální spravedlnosti, zlepšování kvality života a rozvíjení plného potenciálu každého jednotlivce, skupin a komunit**.

Ministerstvo práce a sociálních věcí jako hlavní gestor sociální práce

- Ministerstvo **uznává klíčovou úlohu sociální práce v ochraně lidské důstojnosti a sociálních práv**, tak jak vyplývají z Listiny základních práv a svobod, paktů a úmluv OSN, Evropské sociální charty a Listiny základních práv EU.
- Kvalitní výkon této profese patří mezi klíčové faktory celkové kvality v oblasti sociální politiky.
- Cílem Ministerstva je podporovat **odborný status sociálních pracovníků a vytvářet dobré podmínky** pro ně i pro všechny ostatní odborníky, kteří v sociální oblasti působí.

Sociální pracovník

- Sociální pracovník je **kvalifikovaný pomáhající odborník/profesionál**, který svou činností uskutečňuje smysl a účel sociální práce.
- Předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka stanovuje **zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách** (část osmá) – plná svéprávnost, bezúhonnost, zdravotní způsobilost a odborná způsobilost
- Odbornou způsobilost stanoví § 110 odst. 4, písm. a) až d) a podrobnosti též Doporučený postup MPSV č. 2/2008, dostupný: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14261/Posuzovani_vzdelani.pdf
- Dotazy lze vznést též prostřednictvím e-mailu: posta@mpsv.cz

Komunitní sociální práce

- Ministerstvo prezentuje pojetí komunitní (sociální) práce, které předložila pro potřeby odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení pracovní skupina pro komunitní práci Vědecké rady pro sociální práci při Ministerstvu práce a sociálních věcí
- **Odborný názor Ministerstva je/bude rovněž obsahem výzev ŘO OPZ**
- Ve vztahu k materiálu, který je výstupem z projektu Agentury pro sociální začleňování lze konstatovat, že celkové pojetí obsahu materiálu je v souladu s pojetím komunitní (sociální) práce, některé pasáže materiálu dobře rozvádějí nebo doplňují témata obsažená v materiálu Vědecké rady (např. rozdíl mezi komunitou a sousedstvím, komunitní centrum), některé body v materiálu naopak považujeme za méně precizně vymezené, a tudíž by mohly vést k nepřesnostem.

Komunitní sociální práce II

Definice komunitní sociální práce

- musí obsahovat podstatné definitorní znaky, totiž **komu je určena, jaké má cíle a jak jich dosahuje**, a to vše v rámci oboru sociální práce.
- **Komunitní práci v kontextu sociální práce chápeme jako dlouhodobě působící metodu sociální práce:**
 - a) jejímž subjektem je skupina/komunita lidí, kteří se dlouhodobě potýkají se společnými obtížemi v interakcích s okolním prostředím (v současné době obvykle hovoříme o sociálním znevýhodnění, sociálním vyloučení či nepříznivé sociální situaci), a
 - b) jejímž cílem je posílit schopnost této skupiny/komunity zvládat znevýhodňující a obtížné interakce tím, že získá větší míru kontroly nad okolnostmi, kterým jsou její příslušníci společně vystaveni, a tím bude společně dosahovat (komunitou) definovaných cílů.

Komunitní sociální práce III

Hodnoty komunitní sociální práce

- Vedle hodnot – úcta a rovnocennost, je nutné výslovně připomenout také hodnoty charakteristické pro demokratickou společnost.
- Ačkoli je jako cíl komunitní práce často deklarována podpora dosahování zájmů a cílů komunity, je nutné si uvědomit, že tento cíl je významně limitován tím, zda zájmy a cíle lidí z komunity či celé komunity jsou v souladu s demokratickými hodnotami a lidskými právy všech členů komunity.

Komunitní sociální práce IV

Indikátory

- Vymezení indikátorů musí být jasně operacionalizované, stručné a přesné (aby nebyly zavádějící):
 1. Všichni členové komunity mají dostatek informací o procesu a plánovaných/očekávaných výsledcích.
 2. Minimálně každý segment či podskupina komunity má prostor pro aktivní zastoupení ve všech procesech demokratického rozhodování a plánování toho, jakým směrem a jakou rychlostí se v reálném rámci bude vyvíjet proces změny a jaké výsledky změny jsou pro ně žádoucí. Za participaci tedy nepovažujeme jen pasivní účast na komunitním organizování, ale musí být vytvořeny podmínky pro možnost ovlivňovat rozhodování ve všech fázích práce a celkové směřování společné práce.
 3. Každému členu komunity musí prokazatelně být umožněn aktivní podíl na komunitní práci (včetně práva nesouhlasit) a „vlastnění“ procesu i výsledků komunitní práce, nakolik chce a dle svých schopností může se do komunitní práce zapojit.“

Další informace

Sociální práce na webu MPSV

<http://www.mpsv.cz/cs/14279>

Ke komunitní sociální práci

<http://www.mpsv.cz/files/clanky/23239/2ssp.pdf>

Děkuji Vám za pozornost

PhDr. Melanie Zajacová

vedoucí oddělení

- melanie.zajacova@mpsv.cz